

המביא גט פרק ראשון גיטין

עין משפט גזר מצוה

נח א ב מו פ"ו מהל
עבדים הלוי סמג
עשין פ"ו ט"ז י"ד ס'
קסו סעי' מ:

מוסף תוספות

א. לא תקנו בקידושין.
דלא שייך כאן טעמא
דעינוגא. מוס' ה"ל"ט.
ב. אם לא יתא מקיים
ועד שחודש שבעה לשמה.
מוס' ה"ל"ט. וכוון דבריה
תליא מלתא ואיהי שקלא
לרו מרעיה. ואי אתי בעל
ומערער נמי מצי מגיש
לה. למאי ניהוש לה.
רש"י ג. [ג] לא נפיק
מינה חורבה. מוס' ה"ל"ט.
ד. וליהיה בקידושין.
מוס' ה"ל"ט. ה. לידע
מתי נאסר בשעשה והותר
בבת ישראל. מוס' יעמות
ל: ד"ה וכו'. ותי מוס' לקמן
י. ד"ה מפני שאומן טעם
לח. ו. מ"ש דנקט עבד.
מוס' יעמות ל: ד"ה וכו'.
ז. [מ] שטר מירית. מוס'
יעמות ל: ד"ה וכו'.
ח. שכתובין בתן זמן.
מוס' ה"ל"ט. ט. שטר
מכירת עבד. מוס' ה"ל"ט.
י. כיון דעומד וצווח
ואומר שאינו רוצה
להשתחרר ודאי חוב הוא
ל. מוס' ה"ל"ט. יא. ותי
מוס' ה"ל"ט ויעני'ל
שמעל'ס. יב. וליכא
למפר דהיינו בכוהים
ראשונים וכתוב בהם זאת
אלהים היו עובדי'ם.
דהא. מוס' מולין ד. ד"ה מלת.
יג. [נ] ונתקן קידושין עו.
ד"ה מלת. וכן מביט'ע
מולין ד. ד"ה מלת מלת. מ'
ע"ל קמ"ן. יד. לא בעי
חוקה. מוס' ה"ל"ט.
טו. באורייתא. רש"י מולין
קד ד. טו. דלמא רבנן
תרתו בעו. מוס' ה"ל"ט.

פסקי ר"ד

כל גט שיש עליו עד
כוהן פסול חזין מגיטי
נשים ושחרורי עבדים
ומעשה שהביאו לפני
ר"ג לכפר עותני גט
אשה והכשירו אצ"פ שהיו
עדיי כותים פי
כל שטר שחתום בו
עד כותי פסול שהכותים
הם חשודים להניד עדות
שקר חזין מניש וכו'
לקמן מפרש טעמא אי'
אלעור לא הכשירו בגט
אלא ע"א כותי בלבד
וכגון דחתה ישראל לבסוף

כי קתני מילתא דליהא בקדושין בו'. כל הני ליתנהו בקדושין
דמולין ומביא בגט משום עיגונא אבל כאן^א אם תראה לא תקבל
הנך קדושין^ב ועד כותי לא שייך בקדושין דבגט הוא דמכשירין
דלקמן משום דעדי הגט אין חותמין זו בלא זה^ג דלי ללו
דכתיב חזר וזה לא הוה מתמים ליה

מקמייהו אבל בקדושין חותמין זה
בלא זה דלא שייך למיגזר משום
כולכס דגזי גט גזרינן שמא יאמר
כולכס חתומו ואם יחתמו זה בלא
זה לאמר שחתמו זו שנים ויתגורו
לאשה ומסבור שהיא מגורשת ומלך
ומנשא ועבל קפיד אבל בקדושין
אין לחוש אם מסבור שהיא מקודשת^ד
והא לא שכיחא שתקבל קדושין מאחר
כיון שסבורה להיות מקודשת וכן
ערכאות כיון דליכא עדי מסירה
ישראל כשר בקדושין אצ"פ שחותמין
עובדי כוכבים דליכא למיחש דילמא
אתי למיסמך עלייהו דלא אתי לדי
תקלה צמה שסבורה להיות מקודשת
כדפירשו וא"ת והאיכא זמן ששו
גיטי נשים לשחרורי עבדים^ה כדלמרי'
בפרק ד' אחין (יעמות דף לז:) והא
^ו עבדא איכא דקני כנספא ואיכא
דקני בשטר' ותקון רבנן זמן^ו
ובשחרורי עבדים איירי ולא כמו
שפירש סס בקונטרס שטר מכירת
עבד דל"כ^ז הוה מני למפרך^ח מקרקעות
וכל שטרות^ט ועוד דלוחו^י אינו נפסל
כשאין זו זמן אלא בשטר שחרור
איירי שנפסל בלא זמן כמו גיטי
נשים וי"ל דכיון שרגילין לעשות זמן
בכל שטרות לא תניא הכא^י :

בשליחות בע"ב בורחה בו'.

פי' בקונטרס והכי קתני צו שו גיטי נשים ושחרורי עבדים
ששליח זה עשה שליח אללו בע"ב ואם ראה העבד חזר מה שאין כן
בקדושין דלע"ג דחזר לאו דומיא דהני הוא ואין נראה דלי מיייר
בשליחות בעל כורחיהו רבנן נמי מודו דחזר דבעד ואין זכין לו
בעל כורחו^א ונראה כפ"ח דכיון דבעד ואשה איכא שליחות בעל
כורחיהו הוה אמינא דאין יכול לחזור דכיון דבא ליד השליח כאילו
בא^ב ליה דמי כיון שאין יכולים לעבד אבל קדושין דאין בע"ב פשיטא
דחזר ומילתא דלימא בקדושין אינו דלימא חידוש בקדושין וקשה
לימא דשוו לבע"ב והוה ארבע אפי' לרבנן^ג מצאת בותי מותרת.
ואם תאמר הלא גזרו על פתן כדלמרינן צפירקי דרבי אליעזר ר.
^ד לפי שהיו מצטלני בנין בית המקדש צימי עורא^ה וקתני התם
מכאן אמר רבי אליעזר כל האוכל פת כותי כאילו אוכל בשר
חזיר ותניא נמי צפ"ק דחולין (דף יג.) גזי מנין פתו פת כותי
ואור"ת דמיייר בעינת ישראל שעשה כותי מנה ממנה^ו וא"ת אמאי
יולא זה ידי חובה דילמא לא שמרה לשם מנה דחשידי אלפני עור
וגו' וי"ל כגון דקיס לן דאין לכותי מנה אחרת שיוכל ללאת זה ידי
חובתו כדמשמע בריש חולין (דף קז.) קוטע ראשו של אחד מהן ונותנו
לו אכלו מותר לאכול משחטמו: ו**ואדרם** יוצא בה י"ד חובתו. וזו
אף ו קתני ואשמעינן דבקאיין בשימור לשם מנה: **אי תנא קמא**
אפי' שאר שטרות נמי. אור"י דמשמע דלת"ק^ז מהניא כתיבה^ח לחודיה
אע"ג דלא אחזק מדללא קאמר את"ק אי דאחזק כו' כדקאמר
ארשב"ג וא"כ פשיטא ליה לש"ס דמנה לא אחזק פירוש אין ידוע
אי אחזק דלי מנה כתיבה ואחזק מנה ליה לש"ס דכתיבה לחודיה
מהניא לתנא קמא^ט וכן משמע בפרק קמא דחולין (דף קז.) דמעיקרא
מוקי פלוגתייהו כתיבה ולא אחזק דלת"ק מהניא ולרשב"ג לא מהניא
ופריך האי כל מנה שהחזיק בה אם החזיקו בה מביע ליה משמע דלא
ידיע לן אי אחזק בה מדקאמר אם אחזקו בה מביע ליה וקשה דלמאי
דמסיק התם דאחזק בלא כתיבה איכא צינייהו דלתנא קמא לא מהני

ורשב"ג לטפויי אחא למימר דמהני מנה ליה דלא מהני לת"ק כיון דכתיבה לחודיה מהני כ"ש דמהני חזקה
לחודיה דעדיפא דמהני אף לרשב"ג דוחק לומר אע"ג דממילתא דתנא קמא אין להוכיח דלא מהני חזקה לחודיה מכל מקום יש ללקדק מרשב"ג
דאחא לטפויי חזקה לחודיה מכלל דלתנא קמא לא מהני ונראה לר"י דלמסקנא דהתם מנה כתיבה והחזיקו בה והשתא יש להוכיח מתנא קמא
גופיה דחזקה לחודיה לא מהניא מדנקט מנה דכתיבה ואחזקו דאי חזקה לחודיה הוה ליה למינקט שחיטה דליכא אלא חזקה לחודיה
ואם תאמר אם כן מנה ליה דכתיבה לחודיה מהני לתנא קמא כיון דמנה כתיבה ואחזקו ויש לומר מדללא מפרש צדיקא מלת כותי מותרת
האיילי והחזיקו בה משמע דלא הו טעמא אלא משום דכתיבה עשה טעם הידוע לכל בלא שום פירוש ואם תאמר כיון דלתנא קמא
חזקה לחודיה לא מהניא מנה לן דכתיבה לחודיה לא מהניא לרבן שמעון בן גמליאל דפריך אי אחזקו כו' דילמא כתיבה עדיפא דמהני אפי'
לתנא קמא וכל שכן דמהני לרבן שמעון בן גמליאל ועוד במסקנא דחולין הוה ליה למימר אחזקו דללא כתיבה נמי איכא צינייהו מדללא
קאמר

איכא צינייהו שמוס מוצהקין. כלומר ת"ק צשיטמיה דרבי אלעזר קאי
ומדרבנן הוה דפסליה דילמא אתי למיסמך אחתומין ולמוסרו צפנייהס
ואתא ר' שמעון למימר אם שמות מוצהקים דעובדי כוכבים הן אין
ישראל נקראין בלותן שמות לאו היינו מזויף ומתוכו דמודה ר"א דכולי
עלמא ליעי לעובדי כוכבים הוה

ולא אתי למיסמך עלייהו בלא עדי
מסירה: חזרה. ראה לחזור צשיטהס
לר"מ פסולא דאורייתא הוה דהא
כיון דבטיב משלח לשליחותיה דשליח
נמלא שאינו שלוחו ואין כאן גירושין
כלל וייעני דאורייתא דרממנא אמר
ועתו צידה^א וזה לא נתן לא הוה ולא
שלוחו: הכי גרסינן אלא כי קמי
מילתא דלימא בקדושין. כלומר כי
פרכינן לעיל האיכא מחובר ולשמה
לא תשני פסולא דאורייתא לא קתני
אלא אימא מילתא דלימא בקדושין
לא קתני כגון לשמה. ומחובר אימא
נמי צשטרי קידושין כדכתיב (דברים
נד) ויאלה מציתו והיתה לאיש אחר
איתקוש הווייה ליליאה (קדושין ה. וי"ו).
אלב צפני נכתב ליתיה בקדושין
דמקנתא דרבנן בעלמא היא צגיטין
דילמא אתי בעל מערער ופסיל ליה. ועד
כומי נמי אינו כשר בקדושין דהאי דלשכרו
בגיטין היינו טעמא דלקמן (ע"ב)
חובתו בפסח. שיהמנו
קצטו חובה לאכול מנה
בלילה ראשונה דכתיב
(שמות יב) צשיב תאכלו
מזות. ואם ישב ולא אכל
עבר עשה (חולין ד.) ויולא
בה. דלא הו קממתין
וצניקת לש עובדי כוכבים
שלא תמלו. דק"ל (פסחים
מ.) אדם ממלא כריסו
מהם ובלבד שאוכל כית
מנה אחרת כהרונה
משום דבמלת מזות צשיב
שימור לשם מזות. אבל
מלת כותי אין צריך ללמא
מלת אחרת כהרונה
דנקיף צמנות שימור
(קדושין עו.)

אמרת אינה מקודשת שרית אשת איש לעלמא: ופרכינן חזרה גופה
איכא בקדושין. שאם מסר שטר קידושין לשלוחו וראה לחזור חזר
דאין כאן זכות הוה לה דאסר לה אכולי עלמא ומשום האי שטרא
אינו מתחייב צמנומיה: **בשליחות בעל כורחה בו'.** כלומר דומיא
דגיטין לא משכמת לה בקדושין דהא שליח זה משתלח אכלה לגרשה
בעל כרחה וכן לעבד לשחררו על כרחו אבל בקדושין לא היה
נעשה שליח אכלה על כרחה הילכך הכי קתני צו שו גיטי נשים
ושחרורי עבדים ששליח זה היה נעשה שליח אכלן על כרחו ואם
העבד חזר מה שאין כן בקדושין דלע"ג דחזר לא דומיא
דהני הוא: **בתנאי עד כותי פסול.** דחשידי אעדות שקר: חזן
מגיטי נשים. כדמפרש בגמרא: **לכפר עותנאי' ג' מנה כותי**
מוסרת. צפסח לאכילה ולא חיישינן שמא החמיניה: **ואדם יולא**
זה ידי חובתו צפסח. משום חובת לילה הראשון שהוא חייב
לאכול מנה המשמרת כדכתיב (שמות יב) בערב תאכלו מזות. ואפי'
ידעינן זה דלא החמיניה לא נפיק זה אלא אם כן עבד לה שימור
לשם חובת מנה^א דכתיב (שם) ושמרתם את המזות וכותים בקאיין
הן צשכירה להשתמר לשמה ועושין לה שימור: **ר"א אומר.** אף
באכילה כל ימות הפסח דחשידין להו שמא מחמנין: כל מנה שהחזיקו
בה בו'. ובהכל שוחטין^ב מפרש דלתי ר"ש לאוסופי אתנא קמא אף
מנה שהיא מדברי סופרים ואינה כתובה בתורה אם החזיקו בה
סמכינן עלייהו: **אפי' שאר שטרות נמי.** דהא לא חשידי: אי
דאחזקו. בהלכות גיטין ושטרות: **וכגון דאחזקו צה.** צגיטין ושחרורין:
ולא אחזקו צה. בשאר שטרות: אי הכי מאי איירי. דלא
אכשירין צגיטין אלא חד כותי כדקתני מתני' עד כותי דחד כותי
וחד ישראל הוה דמכשר אבל תרייהו כותים לא: **לא הכשירו זו.**
בגט אשה: **לעולם כו' אלעזר.** דאמר חשידי. וגיטין מאי טעמא
הוכשר עד כותי: **כגון דחסיס ישראל.** עד השני. למסוף. מתת כותי:

דאי
ורשב"ג לטפויי אחא למימר דמהני מנה ליה דלא מהני לת"ק כיון דכתיבה לחודיה מהני כ"ש דמהני חזקה
לחודיה דעדיפא דמהני אף לרשב"ג דוחק לומר אע"ג דממילתא דתנא קמא אין להוכיח דלא מהני חזקה לחודיה מכל מקום יש ללקדק מרשב"ג
דאחא לטפויי חזקה לחודיה מכלל דלתנא קמא לא מהני ונראה לר"י דלמסקנא דהתם מנה כתיבה והחזיקו בה והשתא יש להוכיח מתנא קמא
גופיה דחזקה לחודיה לא מהניא מדנקט מנה דכתיבה ואחזקו דאי חזקה לחודיה הוה ליה למינקט שחיטה דליכא אלא חזקה לחודיה
ואם תאמר אם כן מנה ליה דכתיבה לחודיה מהני לתנא קמא כיון דמנה כתיבה ואחזקו ויש לומר מדללא מפרש צדיקא מלת כותי מותרת
האיילי והחזיקו בה משמע דלא הו טעמא אלא משום דכתיבה עשה טעם הידוע לכל בלא שום פירוש ואם תאמר כיון דלתנא קמא
חזקה לחודיה לא מהניא מנה לן דכתיבה לחודיה לא מהניא לרבן שמעון בן גמליאל דפריך אי אחזקו כו' דילמא כתיבה עדיפא דמהני אפי'
לתנא קמא וכל שכן דמהני לרבן שמעון בן גמליאל ועוד במסקנא דחולין הוה ליה למימר אחזקו דללא כתיבה נמי איכא צינייהו מדללא
קאמר

א) לעיל... ב) קדושין עו.
חולין ד. [מ]וספתא פסחים
פ"ג. א) [נ]כיתת מו: חולין
ש"ס. ד) [ד]ברים כד.
ה) כ"ל ט"פ: מוס'.
ו) [נ]פסחים לח: ו) [חולין
ד. ח) [נ]וע' היטב מוס'.
ז) כ"ל ד"ה וכו'.
ט) כ"ל לך. רש"י.
י) [ד]פוס וינליה.

גליון הש"ס

בתנאי' חזין בעיני נשים.
ע' צ"ד קס ע"ב מדי'
שלא תחלוץ:

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה כי וכו' ואי
לאו דכותי וכו' (ג) עבדא
דאיכא דקני:

מוסף רש"י

כל גט כלומר כל שטר
(ע"ל טו.) מצה כותי
מותרת. לאלה צפסח
ואין זה משום ששלא
דחייבין (קדושין עו.) ולא
חייבין לחמן צפסח (חולין
ד.) ואדם יוצא בה ידי
חובתו בפסח. שיהמנו
קצטו חובה לאכול מנה
בלילה ראשונה דכתיב
(שמות יב) צשיב תאכלו
מזות. ואם ישב ולא אכל
עבר עשה (חולין ד.) ויולא
בה. דלא הו קממתין
וצניקת לש עובדי כוכבים
שלא תמלו. דק"ל (פסחים
מ.) אדם ממלא כריסו
מהם ובלבד שאוכל כית
מנה אחרת כהרונה
משום דבמלת מזות צשיב
שימור לשם מזות. אבל
מלת כותי אין צריך ללמא
מלת אחרת כהרונה
דנקיף צמנות שימור
(קדושין עו.)